

Kravene til en moderne minister har været stærkt stigende. Ud over ministerens funktion som en del af en regering med de forpligtelser, det giver bl.a. på lovgivningssiden, er ministeren øverste politiske chef i sit departement, ofte med mange og store underlagte styrelser og direktorater.

Ministeren har ansvaret over for Folketinget, og i sit parti vil ministeren, hvis han eller hun ikke er radikal, typisk være folketingsmedlem, skulle passe sin valgkreds, deltage i folketingsgruppens arbejde, skulle tegne en stor del af den politiske profil inden for sit fagområde og sætte nye ideer og projekter i gang.

Den moderne minister i dag har omfattende internationale forpligtelser, ikke mindst i det europæiske samarbejde. Ministeren skal stå til ansvar over for medierne, og den del af arbejdet er bestemt ikke blevet mindre i en medieverden, hvor stadig flere elektroniske og trykte medier forlanger klare svar, kommentarer, holdninger og synspunkter.

Vælgerne forventer med rette, at en minister er aktiv i det udadvendte arbejde, deltager i møder, konferencer, diskussioner og meget andet, og skal ministrene kunne løse disse mange-sidede opgaver, kræver det en kolossal arbejdsindsats, og det vil typisk også fordrø assistance og inspiration, og at også de embedsmænd, der er tæt på ministeren, er leveringsdygtige.

Enkelte ministre har i skiftende regeringer valgt at knytte politisk udpegede medarbejdere til sig. Den nuværende regering har gjort det i betydeligt omfang, men tidligere borgerlige regeringer har også gjort det.

Det kan man mene er en rigtig eller forkert udvikling; det skal jeg ikke forholde mig til. Jeg mener, at uanset om vi tilhører partier, der er repræsenteret i den nuværende regering eller tidligere regeringer, skal vi passe på ikke at optræde hyklerisk. Det afgørende er, at opgavefordelingen og instruktionsbeføjelserne er klare, og at disse politisk udpegede medarbejdere ikke bliver et filter mellem ministeren og ministeriet i øvrigt.

Det er efter konservativ opfattelse også ganske afgørende, at der er åbenhed, gennemsigtighed og demokratisk kontrol, kan vi sige, i forbindelse med disse politiske udpegninger. Vælger en minister at ansætte en medarbejder ud fra rent partipolitiske kriterier, må det foregå åbent med en stillingsbeskrivelse samt ansættelses- og aftrædelsesvilkår, som understreger, at medar-

bejderen forlader ministeriet, når ministeren holder op.

Det er især hele det gråzoneområde, der har givet anledning til diskussion, og derfor er der behov for et udredningsarbejde, som kan understrege ikke alene de problemer, men også de muligheder, som introduktionen af politiske embedsmænd indebærer.

Vi gør det ud fra den grundholdning, at det klassiske embedsmandssystem ikke bør kompromitteres, og at det er helt afgørende for troværdigheden og effektiviteten i de danske ministerier og styrelser, at regeringer kan komme og gå, uden at det fører til store udskiftninger i ministerierne.

Det handler også om den retssikkerhed, der må gælde for embedsmændene i deres stillinger. Når vi i Danmark ikke hidtil har skønnet, at der var behov for statssekretærer eller viceministre eller politisk ansatte embedsmænd i større omfang, skyldes det jo først og fremmest, at centraladministrationens medarbejdere og ikke mindst chefgruppen har formået at definere deres opgaver i forhold til ministeren med betydelig fleksibilitet. Departementschefer og ledende medarbejdere vil i dag typisk være dygtige og kompetente sparringpartnere for ministeren, også når det gælder de mere politiske spørgsmål, hvor embedsmændene kan rådgive ministeren på ministerens og regeringens politiske præmisser, men uden at embedsmændene kompromitterer sig selv eller det system, de har ansvaret for. Men der er naturligvis nogle grænser, og vi ser gerne, at man under udredningsarbejdet afsøger disse grænser, får klare definitioner af, hvor der i særlig grad skal passes på.

Vi mener også, at udredningsarbejdet kan belyse udviklingen i andre lande, ikke mindst i de andre nordiske lande, selv om vi må erkende, at den forvaltningsmæssige tradition i f.eks. Danmark og Sverige er meget forskellig. Den svenske forvaltningstradition fra Oxenstiernaernes tid tog jo i høj grad udgangspunkt i, at kongen det meste af året befandt sig i krig uden for landets grænser, og at systemet derfor måtte fungere, selv om kongen ikke var til stede.

Helt tilsvarende centralistiske og bureaukratiske har vi ikke været i Danmark, selv om embedsmændene – og det skal siges til deres ros – gennem tiderne har bestræbt sig på at få ministerier til at fungere, uanset om ministeren helt eller delvis fysisk og åndeligt var fraværende.

Så sammenfattende: Vi kan tilslutte os forslaget, og vi glæder os til udredningsarbejdets afslutning.